

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Províncies un mes . . . 0'25 Ptas.
Estranjer un any . . . 6'00
Número corrent . . . 0'05 cénts.
No retornam ets originals.

Direcció y Redacció: Arabí 6-pral.
Buzón: Kiosko, A. Cabrices.—Cort.

DOMICILI DE «ES MASCLE ROS»
EUREKA: CONSEJO DE CIENTO 336
BARCELONA

Anunci a n'es FOCH Y FUM.
(Per setmanes y amb variació)
Plana entera (prosa o vers) 100 Ptas.
Id. mitja 60 .
Id. cuarta part 35 .
Versos de 10 retxes, dècima 2 .
Id. de 5 id. quintilla 1 .
Amb prosa CINCH centims per paraula

(Tirada: 4000 exemplars)

Setmanari bilingüe inimich de ses penes y amich d'es bon humò

Concurs de "Foch y Fum", N.º 1

¿Quin és es concejal mes útil de s'Ajuntament de "alma"?
¿Quin és es concejal mes inútil de s'Ajuntament de "alma"?

Condicions

- 1.º Omplí es cupón que acompañam, en sa forma que ell indica.
 - 2.º Tots es cupóns serán remesos a sa Direcció de Foch y Fum (Arabi 6 pral.) a s'Imprenta (San Pedro Nolasco 7) o a n'es buzón (Kiosko de Cort), abans de dimarts dia 16 de Desembre 1919.
 - 3.º Dia 19 de Desembre, publicarém es fallo, y a n'es número siguiente que será extraordinari, (dia 27) Es Mascle Ros cantarà en vers, ses glories d'es concejal agraciado y es desastres del edil desgraciado.
 - 4.º Es dispat de Nadal es concejal triunfant rebrá de sa Direcció de Foch y Fum, com a obsequi, una polla de carn, os y ploma, que la comprarém a Sa Porta de Sant Antoni y p'és concejal inútil tendrem un endiòt en ses cames de ferro que el compraré a Sant Tomás y l'hey entregarem, si el ve a cercà.
 - 5.º Com a propina, si en ses Eleccions Municipals d'es mes de Febrer sortat es concejal inútil, es Foch y Fum li publicarà una esquela mortuoria sense ferli pagà res y acompañantlo amb'el sentiment.
- Proximament grans concursos.

dad que se aplican, nada debe extrañarnos un atentado personal, un complot criminal ni una venganza horrible contra los sembradores del hambre, ya que el reptil, desde el lodo, alza la cabeza y muerde.

JORGE MARTÍ ROSELLÓ.

Barcelona—Noviembre—1919

D'INCA

Altra vegada es BARBÓ

Com VATX prometa la setmana passada que procuraria indagá es paradero de un tal Rebassa de sa POBLA, en so fi de veura si aquest bon seny acalarria los esbosats problemes que a n'es veura pendents de resoldre sa troben d'es tan cacareat asunto MASTRESA ES-PERANSA; diumenje ma teniu camino de sa Pobla ahont arribarem antes de dinà. Lo propi, qui precisa FOCH, (com vulgarment sa diu) en ses dits lo serca y noltros dinà precisavem y lo sercarem lo cual conseguirem al minut.

Una vegada treta sa panxa de mal any y obsequiat amb'un XIGARRO PURO, CAFE y lo que cuelga, ma teniu convertit en detective y serca que serca en REBASSA lo cual va resultar tiempo perdido; y tota vegada que VATX comprenda que teniat estava dins es mutisme, també jo fas es mut y lo únic que podré dirvés per avuy es que tench confidenci va ha veri altres testigos. Ma serà possibile adquirir datos? Diuen los confidents de referençia que l'amo'n Toni, es criat d'es metje va presenciar el desastre y per tant ell (si volia feró) dirmós podria si es cert que un de los piropos consebut estava en los siguientes termes:

ESPERANSA, ESPERANSA, ja sabs que ma proposaves un jornal a canvi de 50 pessetes el qual ma VATX negar a fer y per añadidura sa va dir el nom d'el pretendent el qual ma call y axó que sa comisió era a un tant per cent bastant alsat de cuenta y riesgo del pagano.

Continuaré investigant y de sermè posible aniran datos.

BARBÓ

NOTAS

A) Nostros administradós, com sempre y tantes m'hen dignes.

B) Se avecinan ses eleccions y comensem a sonar noms para el encasillado; sembla que serà una espesi de «por no entenderse».

C) Setmana entrant anirà nova proclama en serio fent propaganda electoral y a la brevedad faré públich el meu programa.

¡¡Vivos, que no va de bromes!!

Barbó y Barbé inquero.

De Manacó

Tenia que figurá aquesta setmana a demunt es present setmanari un article eridan durament sa atenció a ses nostres autoridats respecta ets abusos que sa cometian jugant a n'es prohibits. No apareix insertat, tota vegada que m'acaben de notificá qu'es nostro Batle ha dat ordens severes perque sa perseguessqui tal vici.

Vertaderament era un escandal lo que dins Manacó estava passant, pues ja no sa respectava ni es tricornio, ni sa justici; y en prova d'això es que a n'es Casino, societat de rumbo, sa tallaven deu mil pessetes cada dia.

Sa susurra qu'es Capità de sa Guardia Civil està dispost a perde primé ses estrelles antes que tolerá aquets abusos. Aquest bou seny mos vol demostrar una vegada mes essé un heroe en so cumpliment de su deber. ¡Llástima que altres Autoridats no el seguesquin! ¡Llástima també d'es qui freqüenten es Casino....!

Ma consta que un concejal sa derrera sesió pre-

guntà a n'es nostre Alcalde si ja havien arribat ses festes de Nadal, tanta era s'animació que reinava per ses cartetes. ¡Per lo vist també sa fan chistes dins es nostre Consistori....!

Mitja Bota.

NOTA: Tench entre mans un humoristich articulo politich: anirà sa primera part la setmana qui ve.

Aquest reguitzero!

En Tomeu Gay es pintó de sa Plassa Sant Antoni per fe un tretbay superiò ja en carro, ja en carretó es el reverent dimoni.

Pinto

Notícies d'es colaboradós havaneros

En Clare-T mos ha escrit desde Puerto Rico di- guentmós que allá també heya pobres y Es Mascle Moreno desde Valencia, mos diu que no s'ha meretjat y que tots es catalineros fan rotlo esperant pasá un viatge tant llarg com devertit.

Heu celebrám de bon de veres.

Entrevistas en so desterrat

D. Toni Oliver parent d'es meu VEHINAT que per tot cercava el seny Mascle Ros per fersé suscripto d'es FOCH Y FUM y a la fi, posant influencia amb'en Gabrielet fiy d'es Diputat a Corts Señor Alomar, pogué coneixre el seny Mascle Ros oferint-sé en cais que cosa (es mes atent que es seu parent,) es fiy petit de Ca na Maria d'es Cego, el qual te bon ny y no volgué repetir sa aventura de sa Plassa Real, D. Juan Binimelis que ha deixat es negoci de figa per dedicarsé a sa poma, D. Emilio Velez, Magistrat que ma desterrá y ara hem fa bona cara y D. Paco de sa mahonesa que s'hen va a Bones Ayres a fe fortuna y Deu fassa que no venga en crooses.

De Artá

Esta setmana passada ha sido setmana de sermones para todos los gustos.

Nosotros hemos acudido a oir los sermones de los dos bandos, católicos y socialistas, porque somos imparciales en todas las cesas y no hacemos diferencia de clases.

Tampoco clausuramos a ninguno de los predicadores porque todos nos querían llevar al camino de la redención y como habían solos la razón les sale por encima de la coronilla.

Lo que si hay que ver es como funcionan los magnos representantes tanto del catolicismo como del socialismo en Artá y por sus actos desmienten todos los encantos que nos predicen.

Hay que ver la Caja Rural Sindicato Agrícola como acapara el capital del obrero y toda la recolección de subsistencias con el único fin de destinárlas a la explotación y la tiranía del mismo obrero que pone a tributación su grano de arena para la buena y libre marcha, como predica el coronilla, desde demunt es cossi.

Hay que entrar dentro el Centro Obrero para hacerse cargo del caciquismo imperante entre la masa directora, hay que volver la vista atrás para observar destruida una obra digna de respeto por sus mismos administradores que deshonraron el Centro convirtiendo en escarnio y befa lo que era respeto y consideración.

Hay que sacar a la vindicta pública los hechos de los católicos y los socialistas de Artá para que comprenda el mas lego que todos van a la salvación de la peseta y para entender que ni las palabras llenan el estómago ni los predicadores practican otra política que el una cosa es predicar y la otra vender trigo.

Tonto.

Robat d'un couplet

Soy Argentina i Ché!
Cap a Bons Ayres m'hen vatx
ja que allá en Juan sol fé
uns caragols que van bé
a dins cualsevol gavatx.

De Capdepera

Feim avinent a n'en Toni que si no sa val d'altres medis pot possà es bossot a un recò.

No porém menos de comunicarli que envés de anà a aconseyarsé en na Margalida procuri conquistà na Catalina perque qui escudella d'altri espera freda la sa menjá.

Per ahorrà temps, si es que tengui es bossot tan disponible comvè que comensi per conquistà sa mare perque diu que per res voldria que sa seuia fia s'afferràs amb'un homo.

En que sies acertat

Toni, no hu ets tan com diuen
pues, per conquistà una nina
mira lo molt que has xerrat

Un bruyol.

De Santanyí

A n'aquest poble han armat en set músichs un ball de salón que s'ha fet célebre perque aquells set músich fan mes rerou que no ferèn es francesos a sa batalla del Marne.

Lo gros és que no saben lo que toquen a pesá de fe tres diumenjes que fan ball y casi es p'ets homes totsols perque ses dones li han declarat es boicot a tal música y no hi compareixen mes que de dotze a tretze asquiroles que sa mes gran no passa d'es catorce anys.

Dona pena veure qu'hey ha pares y mares que concentren que ses seues fies acudesquen a n'aquest ball ahont no porem aprenda mes que coses dolentes ballant amb'uns vuants veterans que ja saben quin pa los assacia. Mes valdria qu'es pares y ses mares ajudasen a formà a ses seues fies una societat de resistencia de trabayadores d'es camp y així no veuriem encara atletes que trabayant de catorce a quince hores diaries no guaixen mes que cinch o sis reals, això és, ni lo necesari per menjá. Y de que s'han de vestir?

A n'es balls ses atletes no guaixen res y ballant ballant ets amos y señòs mos matarán de fam.

Un boicoteado.

Visca la tripa!

— May via menjat tant bé
com estich menjant anguañy
y no hu heu de troba estrany
perque are La Estrella té
especialista cuiné
que vos arregla un menjá
que milló no pot ésta
ja que a n'es gavatx fa bona.
Vos assegur que es sa Fonda
mes distingida que heyà.

Oli valencia

Tenim a n'es Secà d'el Real una sucursal oliera d'es Municipi de Palma.

Agraim es tavernés d'es poble molt s'atenció a n'el Señor Alcalde (a). Seré perque, despues d'haver-mos enviat una pareya de municipals per si volien vendra oli per conta de s'Ajuntament y haverli dit que si, tot devia essé per sobre si hey havia negoci a fe y en lugar d'entregarmos s'oli ha establit s'oli y en Penaso.

Però no mos fa molt de mal dat sa mala qualitat d'ell y es gran pudor que desprén adamés d'ec mals modals que te aquest caminé que no deixe degotá s'embut.

Ja mes valdria, señò Barceló, qu'enviás es caminé a tapá clots per devés s'Institut que no hi porém passà y adamés aquest caminé podrà passà sa liesque per plassa cada dia.

Comercio.

Notícies Espotlarines

Degut a ses jestions futes per Don Rafael Nadal, s'automobil d'el Señor Amé realisará es trajecta Palma-Esporlas.

Han d'essé es padrins de dit auto sa señoretta D. Juana Riera y Don Pedro Comas sargent d'Artilleria molt auomenat y conegut per lo be que sap dirigi es joch de foot-ball.

Los donam sa mes alta enhorabona.

Bons Ayres

Bons Ayres

De Solle

Referent a s'asunto Arjilench estich enterat de que aquella pareja que sa va desfè per constituir-ne un'altra de diferent ara acaba de repeti sa sort lo que no sabem si és perque a ella li agraden tots o perque a n'es darré el troba massa moreno.

Jo, que mir un poch per ella, li recomán en prime lloc que procuri no baratà tant perque llevó es joves la trobarán massa triada y cuant sia s' hora bona n'on trobarà un amb'unes nyeres y un fanal.

Un qui recorre es poble.

Es correspolal de Santa Margalida mos fa a sebra perque heu comunicarem a tots, que a n'aquell poble hey ha per vendra tots es mobles d'un café, com taules de marmol, tassé, cadires, etc... tot en bon estat y en bones condicions. Per informes n'Andreu Avellà carié de Alejandro Rosselló, Santa Margalida.

Cine

Heyà nina encantadora
que plora en grandiós disgust
perque ses cintes añyora
que es fan a La Protectora
hont va sa gent de bon gust

Cine

S'altra disapte dues precioses pajesetes d'aqueilles que les porém di bones famelles y que son per aféjito manacorines partiren cap dret a n'es tren y com qu'es temps no sobrava anaven tant depresa que dityen sa seuia llengo un pam a defora.

Lo mes xocant va essé que s'equivocaren de tot y cuant s'en temeren corrien per Cau Capas serant s'estació y menos mal que un ciclista les va du a bon port y per mes que corrien a les totes desfent es camí ferent tard d'un bon tros.

Sa desgracia mes grossa va essé que una de ses nines va caura a dins un clot de fanch y sorti como podeis suponer.

Com no sa fe mal resultà espectacle gratis y agradable y per informes demanauhò a n'en P. Tous que sa panxa li va creixa d'es mateix gust.

De Son Sardina

D'aquest poble mos diuen qu'hey ha una joveleta que viu pa sa carretera de Solle a devés Son Llorens que va molt arreglada en questió de pulseires y limosnero que després de barayarsé en so que festetjava ni ha sortit un de mes estufat qu'es pasto d'auveyes y en dos dies han arreglat s'asunto.

Mos diuen que aquest pasto es d'aquells que saben aprofitar ses ocasions, per cert que diuen que ja no seria sa primera.... ocasió que haguera aprofitada. Per altra part sa marmula qu'encara no serà aquest es seu perque está compromés amb'una joventut de devés Son Termes y está a punt de casarsé amb ella.

A noitros.... prim.

Es Mascle Ros de s'Indioteria.

En Jaume de Galilea es un jove que fa cosa d'un mes vengué de Cuba y pa sa sencilla rabi de que ha duits d'ajá un parey de pesos li pareix a ell que totes ses atletes de Galilea, Andraitx y Capdepera están per ell.

Sa te per tan guapo y tan simpàtic que per totes ses cases que va demana si hey ha atletes guapes y hasta si tenen relacions s'ofereix a paga tots es gastos d'es casorum.

Això es en Jaume de Galilea que ha vengut de Cuba amb'una febre de 45° fins a n'es punt que ha intentat na se cautes vegades fe enjigáts anemorats antichs de ses cases ahont ell s'afica lo qual ha motivat que li regalaserà un esplet de carabasses mes grosses que ses que cuien per Muro.

Si no muda de procedi vendrán mes details.

Quo vadis.

Abajo sa gomoseria!

— Jo estich per s'economia
y per sa comodidad.
M'agrada anà ben menjat
en que no duga camia
perque creis que avuy en dia
vos confrontau en cualcú
que colls y punys planxats du
dies fanés y diumenje
y está magre si no menje
a sa Fonda d'el Perú.

De no se ahon mos envien es
viatje d'en Moreno

En Moreno de Mallorca sa creu essé es milloret sols perqu'es marineret, pero demunt es mollet pa-reix una veyà xorça.

Dos barcos hey ha a Mallorca qu'es pensa que aperaya perque com ell cap ni ha y el gueren de despatxà d'una manera molt porca.

LES TINTAS SEMPRE VENCEN

A n'es mes de despedit un amich el va embarcar de nostramo les sa da amb'un barco que sa comprà a Barcelona y no petit

Y no volgueu sebra perque engreixa a n'es mollet enuant deya a qualche homonet som nostramo es milloret, per això tuthòm ma serca. Cuant ell va fe sa barcada estava fresch y content, era igual que es dependent cuant hey va sa pajesada. Embarcà es dimoniet petit y es fiz d'en Jaume es tort, en Valentí es cot, cot, y en Guiem que may ha sortit. Y es dia que arribaren y varen saltà a n'es barco y es capità li da es mando lo que du de contrabando ni en flasades li taparen.

Es dia menos pensat sa va posá a combati en so mariné Valentí y pronta el va havé espulsat. Sa pensava ja essé l'amo cuant aquesta azaña fe, bravetja de sabaté y es talment s'ase d'el mano. Es un homo molt pelut pa ses mans que te ses eines y en quant mana quatre feines ja va mes tort que un puput.

Moreno, hem despediré perque pesado te soy quien escribe lo de hoy és

Verderol mariné.

Es «lock-out» contra s'hivern

¡Guerra a s'hivern! ¡Guerra! ¡Guerra!

Qui s'haje aprovisionat
d'es molt important calsat
amb'el qual tothòm s'affera
ja que no heyà, fanch ni terra
que amb'ell puga combati
perque no es pot destrui.
Avant mascles y famelles!
Es calsat d'en Estarellas
es fort, modern y molt fi.

D'es Pont d'Inca

Mirau qu'es molt que sempre ses bregues hajen d'essé a demunt es mollet. Ni que fos es reñidero!

Después de moltes sa derrera ha, estat sa d'en Barbut y en Bernat (dues persones distintes y un bon embuy vertadé.)

Tot vengué, segons diu en Bernat perque es Barbut (aquest Barbut es germà d'es cacique) el vol fe casá amb'una.... pero en Bernat va coneixa que s'atleta havia fets es set diumenjes y li vien dat p'es rollo y l'hom sa troba jove per fe de didot y havé p'enronsà infants d'altri.

Vengué que sa toparen y en Barbut li digué:
— Bernat, tu ets molt llengarut.

— Y vos sou un torra dellons.

Es Barbut aixeca es garrot y li pega pero en Bernat, que anava mes viu que una monea escalivada acalà es cap, agafà una pedra y comensà es siguiente cuento es temps que li pegava p'es cap.

— Ni pach dogue ni pach ferro rem! item! item!
Si xap, no pach y si queda es ferro, es teu.

Es Barbut no sen tamé que jugaven a la baldufa fins que sa sanch li pegà a n'es jonois.

— Jo digué — d'homos com tu, Bernat, na pueh du cuatro

— Y jo com vos na pueh du dos aferrats p'es jinjols y pueh jugá a pam y toch amb'un altra.

— Y vos sou s'acotadó d'es poble? Lo que son un tipo que vos agraden mes dues famelles despuades que cuatre señòs ben vestits. Procurau gordà cavostra y deixau anàs ses fadrines, de lo contrario vos acotaran a vos en sa forma que jo vay fe.

Es rostro contrari.

Nota final.—En Xim mos comunica que la setmana qui ve, si no te peresa, anirà s'asunto d'es jutges. Ja hu te mitx embastat!

CUPÓN N.º 1

(Primé concurs)

¿Quin és es concejal mes útil de s'Ajuntament de Palma?

Es que consider mes útil es

D.

¿Quin és es concejal mes inútil de s'Ajuntament de Palma?

Es que consider mes inútil es

D.

(1)

(1) Firma o pseudònim de s'interesat.

Imp. de A. Rotger.